

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૩૦૩/૨૦૧૪

સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૫૨૬૭ / ૨૦૦૨ માં

સાથે

સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૨૨૫૨ / ૨૦૧૪

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૩૦૩ / ૨૦૧૪ માં

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વિજય મનોહર સહાય

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	
----	---	--

૨.	રિપોર્ટરને રિફર કરવામાં આવે કે નહીં ?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશના સંદર્ભમાં કાયદાનો નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સામેલ છે?	

=====

ડેપ્યુટી એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયર અને ૩.... અપીલકર્તા(ઓ)
વિરુદ્ધ
લચ્છા દિનેશકુમાર મનહરલાલ.... પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

ઉપસ્થીતી:-

શ્રી એન.જે. શાહ, એજીપી, અપીલકર્તા નંબર ૧-૪ માટે

શ્રી એમ.બી. પરીખ, એડવોકેટ, પ્રતિવાદી નંબર ૧ માટે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વિજય મનોહર સહાય

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર

તારીખ: ૨૧/૦૩/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે.જે. ઠાકર દ્વારા)

૧. અમે અપીલકર્તાઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એજીપી શ્રી એન.જે. શાહને સાંભળ્યા છે.

૨. આ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ અપીલકર્તાઓ દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૫૨૬૭ સને ૨૦૦૨ સાથે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૫૨૬૮ સને ૨૦૦૨ માં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૫.૧૦.૨૦૧૨ ના ચુકાદાને પડકારતી ફાઇલ કરવામાં આવી છે.

૩. આ કેસની હકીકતો એવી છે કે સામાવાળા-મૂળ અરજદારની નિમણૂક એકિઝક્યુટિવ એન્જિનિયર, અમરેલી દ્વારા તારીખ ૨૪.૨.૧૯૮૧ ના આદેશથી, રૂપિયા ૨૬૦-૬-૩૦૦ ના પગાર ધોરણમાં, કામચલાઉ ધોરણે વર્ક ચાર્જ કલાર્કની જગ્યા પર કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, તારીખ ૧૫.૫.૧૯૮૧ ના આદેશ દ્વારા, એકિઝક્યુટિવ એન્જિનિયર, અમરેલીએ એવો આદેશ પસાર કર્યો હતો કે સામાવાળા-મૂળ અરજદારને આગળના આદેશો સુધી તે જગ્યા પર ચાલુ રાખવા. જિલ્લા વિકાસ અધિકારી, અમરેલી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૪.૬.૧૯૯૦ ના આદેશ દ્વારા, સામાવાળા-મૂળ અરજદારને, પંચાયત કેડરના અન્ય છ કર્મચારીઓ સાથે, રાજ્ય કેડરમાં સમાવવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા-મૂળ અરજદારને ડેપ્યુટી એકિઝક્યુટિવ

એન્જિનિયર દ્વારા ૬.૯.૧૯૯૦ ના રોજ કચેરી સમય પછી મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. મુક્ત થયા પછી, સામાવાળા-મૂળ અરજદારે ૭.૯.૧૯૯૦ ના રોજ અમરેલી ખાતેના માર્ગ અને મકાન વિભાગ (રાજ્ય) ના એક્ઝિક્યુટિવ એન્જિનિયરની કચેરીમાં ફરજ પર હાજર થયા હતા.

૩.૧.) વિભાગના નિયમો અને વિનિયમો મુજબ, વર્ક ચાર્જ કલાર્ક તરીકેની સેવામાં ૧૦ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા પછી, સામાવાળા-મૂળ અરજદાર વર્ક ચાર્જ આસિસ્ટન્ટ અને ઓવરસીયરની જગ્યા પર બઢતી મેળવવા માટે હકદાર છે, અને ત્યારબાદ, તેઓ સદર જગ્યા માટે તાલીમ માટે મોકલવાને પાત્ર છે, કારણ કે તેમના કર્મચારીઓને તાલીમ માટે મોકલવાની ફરજ વિભાગની હતી. જોકે, અપીલકર્તાઓ-મૂળ પ્રતિવાદીઓ સામાવાળા-મૂળ અરજદારને તાલીમ માટે મોકલતા ન હતા, સામાવાળા-મૂળ અરજદારે અપીલકર્તા નંબર ૩-મૂળ પ્રતિવાદી નંબર ૩ ને સંબોધીને તારીખ ૧૭.૧૨.૧૯૯૭ નો પત્ર લખ્યો હતો, જેમાં તેમણે સામાવાળા-મૂળ અરજદારને તાલીમ માટે મોકલવા વિનંતી કરી હતી. સામાવાળા-મૂળ અરજદારની વિનંતીને અનુસરીને, તારીખ ૩.૧૧.૧૯૯૮ ના આદેશથી, અપીલકર્તા નંબર ૧-મૂળ પ્રતિવાદી નંબર ૧ એ સામાવાળા-મૂળ અરજદારને ૫.૧૧.૧૯૯૮ થી ૧૯.૧૧.૧૯૯૮ સુધી તાલીમ માટે મોકલ્યા હતા.

૩.૨.) તાલીમ પછી, સામાવાળાને ૧૭.૮.૧૯૯૯ ના રોજ અપીલકર્તા નંબર ૩ દ્વારા લેવામાં આવેલી પરીક્ષામાં પાસ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા-મૂળ અરજદારે સદર પરીક્ષામાં ૬૮.૭૫% ગુણ મેળવ્યા હતા. અપીલકર્તા નંબર ૩-મૂળ પ્રતિવાદી નંબર ૩ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૯૯ ના આદેશ દ્વારા, સામાવાળા-મૂળ અરજદારને, અન્ય ૧૫ કર્મચારીઓ સાથે, રૂપિયા ૪૦૦૦-૧૦૦-૬૦૦૦ ના પગાર ધોરણમાં, તારીખ ૨૫.૨.૧૯૯૧ થી વર્ક ચાર્જ આસિસ્ટન્ટની જગ્યા પર બઢતી આપવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, અપીલકર્તાઓ-મૂળ પ્રતિવાદીઓ માટે જ જાણીતા કારણોસર, વિવાદિત આદેશ દ્વારા, વર્ક ચાર્જ આસિસ્ટન્ટની જગ્યા પર બઢતીની અસર આપવાની તારીખ ૨૫.૨.૧૯૯૧ થી બદલીને ૧૭.૮.૧૯૯૯ કરવામાં આવી હતી, અને એવો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે સદર સમયગાળા દરમિયાન ચૂકવવામાં આવેલા પગારનો તફાવત સામાવાળા-મૂળ અરજદાર પાસેથી વસૂલ કરવામાં આવશે.

૫. કેસની હકીકતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, વિદ્વાન સિંગલ જજ એવા અભિપ્રાયના હતા કે અપીલકર્તાઓ-મૂળ પ્રતિવાદીઓ માટે સામાવાળા-મૂળ અરજદાર પાસેથી તફાવતની રકમ વસૂલ કરવી સ્વીકાર્ય નથી. વિદ્વાન સિંગલ જજે રિટ અરજી મંજૂર કરતી વખતે ફકરા નંબર ૬, ૭ અને ૮ માં તારણો નોંધ્યા છે જે નીચે મુજબ છે:

૬. તે એક બિનવિવાદાસ્પદ સ્થિતિ છે કે તારીખ ૧૧.૦૪.૨૦૦૨ ના આદેશ પસાર કરતા પહેલા, અરજદારોને સાંભળવાની કોઈ તક આપવામાં આવી નથી. પ્રતિવાદીઓના જણાવ્યા મુજબ, જો લાભો આપવામાં કોઈ ભૂલ થઈ હોય, તો આવી ભૂલનો અહેસાસ થવા પર, સાંભળવાની આવી કોઈ તક આપવી જરૂરી નથી. તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૯૯ ના આદેશ પરથી જોઈ શકાય છે તેમ, અરજદારોને પશ્ચાતવર્તી અસરથી ઉચ્ચ પદ પર બઢતી આપવામાં આવી હતી અને તેના લાભો આપવામાં આવ્યા હતા. સંજોગો જોતા, એ કહેવાની જરૂર નથી કે સદર આદેશમાં અરજદારોના અધિકારોને વિપરીત અસર કરતો કોઈપણ સુધારો અરજદારો માટે દીવાની પરિણામો લાવશે. આ અદાલતે સવદાસ ભોવન જુલાસણા વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યના કેસમાં ઠરાવ્યા મુજબ તે સ્થાપિત કાયદાકીય સ્થિતિ છે કે જ્યારે કોઈ આદેશ વ્યક્તિના દીવાની અધિકારોને અસર કરે છે, ભલે તે વહીવટી આદેશ હોય, તો પણ તે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કર્યા પછી પસાર કરવો જોઈએ. કોઈપણ આદેશ, જે વ્યક્તિના દીવાની અધિકારોને વિપરીત અસર કરે છે અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ઉદ્ધંધનમાં પસાર કરવામાં આવે છે, તે અમાન્ય

આદેશ છે. એ વાતનો ઈનકાર કરી શકાય તેમ નથી કે તારીખ ૧૧.૦૪.૨૦૦૨ નો વિવાદિત આદેશ અરજદારોના દીવાની અધિકારોને વિપરીત અસર કરે છે. સંજોગો જોતા, આવો આદેશ જે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગમાં પસાર કરવામાં આવ્યો છે, તે અમાન્ય આદેશ છે અને તેથી, તેને ટકાવી શકાય તેમ નથી. પરિણામે, તારીખ ૧૦.૦૫.૨૦૦૨ નો વિવાદિત આદેશ જે તારીખ ૧૧.૦૪.૨૦૦૨ ના આદેશના આધારે અરજદારો પાસેથી તફાવતની રકમ વસૂલ કરવા માંગે છે તે પણ અમાન્ય અને બિનટકાઉ ઠરશે.

૬. તારીખ ૧૧.૦૪.૨૦૦૨ ના મુખ્ય આદેશને અમાન્ય ઠેરવવામાં આવતા હોવા ઉપરાંત, તેવા આધારે તફાવતની રકમ વસૂલ કરવાનો આદેશ અન્યથા પણ બિનટકાઉ છે. સર્વોચ્ચ અદાલતે સૈયદ અબ્દુલ કાદિર અને અન્ય વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્ય અને અન્યના કેસમાં ઠરાવ્યા મુજબ, જો (એ) વધારાની રકમ કર્મચારીના ભાગે કોઈ ખોટી રજૂઆત અથવા છેતરપિંડીના કારણે ચૂકવવામાં આવી ન હોય, અને (બી) જો આવી વધારાની ચૂકવણી એમ્પ્લોયર દ્વારા પગાર/ભથ્થાની ગણતરી માટે ખોટો સિદ્ધાંત લાગુ કરીને અથવા નિયમ/આદેશના ચોક્કસ

અર્થઘટનના આધારે કરવામાં આવી હોય, જે પાછળથી ભૂલભરેલું જણાય, તો આવી વધારાની રકમના મહેનતાણુ/ભથ્થાઓની વસૂલાત સામે રાહત આપી શકાય છે. વસૂલાત સામેની રાહત અદાલતો દ્વારા કર્મચારીઓના કોઈ અધિકારને કારણે નહીં, પરંતુ ઈક્વિટીમાં, જો વસૂલાતનો આદેશ આપવામાં આવે તો કર્મચારીઓને થનારી મુશ્કેલીમાંથી મુક્ત કરવા માટે ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરીને આપવામાં આવે છે. પરંતુ, જો કોઈ આપેલ કેસમાં, તે સાબિત થાય કે કર્મચારીને જાણ હતી કે પ્રાપ્ત થયેલી ચૂકવણી જે લેણી હતી તેના કરતાં વધુ હતી અથવા ખોટી રીતે ચૂકવવામાં આવી હતી, અથવા એવા કિસ્સાઓમાં કે જ્યાં ભૂલ ટૂંકા સમયમાં પકડાઈ જાય અથવા સુધારી લેવામાં આવે, તો તે બાબત ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિના ક્ષેત્રમાં હોવાથી, અદાલતો, કોઈપણ ચોક્કસ કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર, વધારાની રકમ વસૂલવાનો આદેશ આપી શકે છે.

૮. ઉપરોક્ત સંદર્ભિત સિદ્ધાંતોના પ્રકાશમાં, નિઃશંકપણે, વધારાની રકમ અરજદારોને તેમના પક્ષે કોઈ ખોટી રજૂઆત અથવા છેતરપિંડીના કારણે ચૂકવવામાં આવી નથી. અરજદારોને એવી જાણકારી ન હતી કે જે રકમ તેમને ચૂકવવામાં આવી રહી

હતી તે તેઓ હકદાર હતા તેના કરતાં વધુ હતી. અરજદારોને પશ્ચાતવર્તી અસરથી વર્ક આસિસ્ટન્ટની જગ્યા પર બઢતી આપતા તારીખ ૧૫.૧૦.૧૯૯૯ ના આદેશને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારો આવી રકમની ચુકવણી માટે હકદાર છે તેવી શ્રદ્ધાપૂર્વકની માન્યતા રાખવા માટે હકદાર હતા. તદુપરાંત, લાભ આપતો આદેશ ૧૫.૧૦.૧૯૯૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જ્યારે કથિત ભૂલ સુધારવા માંગતો વિવાદિત આદેશ નોંધપાત્ર સમય વીતી ગયા પછી, ૧૧.૪.૨૦૦૨ ના રોજ પસાર કરવામાં આવ્યો છે. સંજોગો જોતા, આ કેસ ઉપર જણાવેલા નિર્ણયોમાં નિર્ધારિત સિદ્ધાંતો દ્વારા સંપૂર્ણપણે સંચાલિત થશે અને તેથી, જો એમ પણ માનવામાં આવે કે તે ભૂલથી ચૂકવવામાં આવી હતી, તો પણ પ્રતિવાદીઓ માટે અરજદારો પાસેથી તફાવતની રકમ વસૂલ કરવી સ્વીકાર્ય નથી.

૬. અમે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા તારણો સાથે સંપૂર્ણ રીતે સહમત છીએ કે સામાવાળા-મૂળ અરજદારોએ અપીલકર્તાઓ-મૂળ પ્રતિવાદીઓ સાથે કોઈ છેતરપિંડી કરી નથી અને અપીલકર્તાઓ-મૂળ પ્રતિવાદીઓ માટે સામાવાળા-મૂળ અરજદાર પાસેથી તફાવતની રકમ વસૂલ કરવી સ્વીકાર્ય નથી.

૭. ઉપરોક્ત કારણોસર, અમને આ અપીલમાં કોઈ ગુણવત્તા જણાતી નથી.

તેથી, આ અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તે મુજબ તેને રદ કરવામાં આવે છે.

૮. હાલની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ રદ થવાના પરિણામે, સિવિલ એપિલકેશન

નંબર ૨૨૫૨ સને ૨૦૦૪ નો પાણ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(વી.એમ. સહાય, ન્યાયમૂર્તિ)

(કે.જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.